

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek. anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többzori hirdetésnél olcsóbb.
Nyitór sor 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvadá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Év végén.

Egy év tünik le nemsokára a végtelenség tengerébe, egy évvel haladtunk előre s hogy csakugyan haladtunk-e, azt e kor történetésze lesz hivatva megírni.

A karácsonyi ünnepek áldást terjesztő békéje, csendje, alkalmas arra, hogy nyugvópontul szolgáljon az egy év alatt történtek megszívlelésére.

Mindig legszebb s legérdekesebb megfigyelési tárgy az uralkodó eszmék alakulása, érvényesülése s befolyása a közéletre. A történelem korszakain is vörös fonálként húzódik át az az eszmeáramlat, amelynek időnkénti változása új korszakok kezdődésére van befolyással. Voltak idők midőn egyes eszmék az egész világot mozgásba hozták, voltak idők midőn azok lángba borították az egész földtekét! Forrott minden! Föld, emberi ész! Ezekre következett, mikor már a tűz, teljesítve hivatását, kialudt, a mély csend, az új eszmékkel ki nem békülték erő kifejtése, sokszor az elnyomatás, a kedélyeknek egyidőre való eltompulása. Ezután pedig az eszmék tisztázódása, a rivalisok egymáshoz való közeledése, az ellentétek lassankénti megszűnése, a békés előhaladás az újonnan megteremtett alapon.

S ma nem éljük se a forradalmak, se a reakció, hanem a békés konszolidáció korát, hogy talán el legyünk készülve majdan ismét egy új korszak véres izgalmaira? Ki tudja?

S a lefolyt esztendő is e szerint ugy kell mérlegelnünk, amint abban a békemunkálkodás elérte lehető vívmányait.

Egy év ugyan nem oly sok idő, hogy az alatt nagyon sok változást lehessen konstatálni, de elég arra, hogy mindinkább kibontakozzék s tisztább világításba helyeztessék az irány egy a kül- mint a belpolitikai életben.

Az Osztrák-Magyar monarchia hatalmi állása az első, mellyel a külpolitikai téren számolnunk kell. S hogy az a lefolyt évben csak erősödött, azt tagadni nem lehet. E téren is mindinkább kezd tért hódítani oda fenn az az egyedüli helyes felfogás, melynek mellőzése volt nagyon sok kudarcnak okozója, hogy az Osztrák-Magyar monarchia hatalmi állása csak úgy fog a lehető leghatályosabban minden téren s ügyben érvényt szerezhetni érdekeinknek, ha Magyarország oly támpontot képez, a mely a monarchia másik felének súlyával legalább is felér. — S itt van szoros kapcsolatban a dynasztia, sőt Ausztria érdeke is Magyarországnak minden téren való erejével. Erős vést, vihart kiállni s avval megküzdeni képes Magyarországra egy a dynastiának, mint Ausztriának nagy szüksége van. S a kapcsolatot itt nem látszólagos, hanem a dolgok mélyében fekszik.

S hogy különösen Ó Felsege dicsőn uralkodó királyunk, menyire felismeri s méltányolja mindezt az — úgy hiszem — minden tétből kiviláglik.

Hiszen, hogy még most is vannak körök, melyek sehogy sem szeretnek megbarátkozni ez iránnyal s most sem akarnak az oly sokszor kudarcot vallott eszmékről lemondani, azt senki sem tagadhatja; de hogy mindinkább kevesebbednek az akadályok s napról napra jobban s jobban bizonyodik az egyforma cél s az együttes működés szüksége a teljes paritás elvén, — azt sem lehet tagadni. Ha a monarchia, a foederalisztikus szervezkedéshez nagyon hajló s sokban nem éppen konsolidált, egyetértéssel létrehozott állapotokat mutató Ausztriára akarna tisztán támaszkodni s nem legalább is hasonló mérvben egy erős Magyarországra is, ahol minden tekintetben meg vannak a kellékek egy egységes, testben lélekben egy, a geográfiai mellett egy nemzeti állam kifejlésére is: ugy

vajmi kevés a valószínűség, hogy a kemény megpróbáltatások idejében — pedig ki tudja mikor jön el az idő? — nem fogunk-e elbukni, a helyett, hogy sikerrel ellentállhatnánk.

Hogy jelenleg a külpolitika s a viszonyok, melyek a keleti kérdést a felszínre hozták, mily fordulatot vesznek, az oly sok tényezőtől függ, hogy ott csak kombinálhatunk. Mindennek dacára sok érdekes dolog jöhet világításba. Hogy Oroszország velünk csak érdeklarásában van, ez tény s hogy ügyes diplomáciájának a bolgár-serb kérdésben való magatartása sokban raffinrozott komédia volt, egész más viszonyban állván Oroszország a nevezett bonyodalommal, mint ahogy azt ország-világnak hirdeté — ez legalább is valószínű; hogy Oroszország s monarchiánk közötti ellentét, habár csak egy pillanatra, mutatta már foga fehérét, mindazáltal a viszonyok hatalma alatt elfoglalta régi helyét, az is valószínű. S jelenleg az egyetértés, melyre a béke érdekében oly nagy szükség van, ismét helyreállt s most újból a nyugalom helyreállításán fáradozik velünk együtt az északi kolosszus.

Nézetem szerint, minden attól függ, t. i. a békés együttmaradás, hogy vajjon élére van-e állítva annyira a keleti kérdés, hogy a rivalitás, mely létezik s a viszonyokban mélyrehatóan gyökerezik, többé ki nem egyenlíthető. Mig ez nem következik be — s jelenleg is így áll a dolog — addig szent lehet a barátság, ezen túl nem.

Ily külpolitikai viszonyok közt lépünk át az esztendő.

S most nézzünk kissé szét, hogy a belhaladás s erősödés terén mily irányban haladt hazánk ez évben?

Azt mondják, minden szabadsági, fölvilágosodási eszme, vívmány, nyugatról jön s minden reakció, a szabad szellem bilincse verése, keletről.

Ezt teljesen méltányoljuk, de kétszeres érdeme hazánk közszellemének s az azt vezérlőknek, hogy dacára a keleti nagyhatalommal való szövetségünknek, egy pillanatra sem hagytuk magunkat befolyásoltatni oly eszmék által, melyek nemzetünk természetével meg nem egyeztethetők, hanem előre haladtunk azon az uton, a mely Magyarországnak a békés megizmosodás munkájában ki van jelölve. Nem ugrottunk, mert a politikában se lehet ugrás, se nem voltunk természetünkhöz nem illőleg maradiak. Szem előtt volt tartva az egész belelet terén, a kormányelnök által a multban hangoztatott s magának vallott óvatos haladás, liberalizmus, mely bizonyára amily kontrasztnak látszik az első pillanatra, ép oly mélyreható s hazánk politikai konstellációival megegyező értelme van a komoly megfigyeléskor.

Az óvatos liberalizmus hatotta át ez évben is egy a törvényhozó, mint a végrehajtó hatalmat, vele szemben elesett egy a viszonyokkal meg nem egyeztethető rohamosság, mint a maradiságot istápoló országyérek.

Szóljunk először az államhatalom befolyásáról a beléletre s azután a társadalomról.

A beligazgatás téren egy lényeges javítás éppen most van napirenden. Különben az utóbbi években ugyszólván egy téren sem hoztatott annyi intézkedés, mint a beligazgatás terén. Kétségkívül, hogy e téren az életbe léptetendő reformot illetőleg, már kidomborodik a nagy vitapont. Autonomia vagy centralizáció. Állami igazgatás vagy önkormányzat. Még ennyire azonban nem vagyunk s ha szabad a miniszterelnök betejesztett javaslatáról szólni, ugy az gyökeres reformot nem céloz, mindenestre ideiglenes jellegű s csak a közigazgatásban helyesebb, az állami igazgatással való viszonyban állandóbb állapotokat s javításokat iparkodik megvalósítani. Azonban mindenesetre ez is egy lépés ahhoz, hogy az állami adminisztráció mellőztetvén, sokban a régi értelemben vett autonomia behozassék.

Ami a pénzügyi viszonyokat illeti, bizony ez az Achilles sarka. S még is tekintetbe véve az óriási beruházásokat, a magyar állam fejlődéséhez szükséges roppant költségeket, annyira már vagyunk, hogy a rendes s rendkívüli kiadások között az egyensúly már megvan. A magyar papírok árulása — mi különben e lapok hasábjain már pontosan ki volt mutatva — teljesen kielégítő; s a rente konverzió által sikerült egységesíteni adósságainkat s azok kamatait tetemesen leszállítani. Habár különösen a legutóbb betejesztett budget kissé kedvezőtlenebb s a legnagyobb takarekosságra van szükség, nincs okunk a kormány pénzügyi politikája iránt, tekintetbe véve a roppant nehézségeket s az elért eredményeket, bizalmatlansággal viseltetni. Nekem erős meggyőződés az, hogy nagyobb rend s pontosabb egyensúly a magyar háztartásban csak akkor leendő, ha hozzá fognak bármi ügyes módon a valuta helyreállításához.

A közgazdaság téren egyrészt a gazdasági válság előjelei látszanak mutatkozni; az országos gazdasági kongresszus, mely Budapesten tartatott s melyen a leghiresebb külföldi gazdák is részt vettek, egy közép európai vámszövetség létrehozását jelölte ki a baj egyik orvosságául. Az eszme, melynek kivitele oly komplikált, most érlelődik. Másik nagyfontosságú ügy az Ausztriával kötendő gazdasági kiegyezés, melynek megoldásától a magyar iparra és földművelésre nézve oly sok függ. Mert vannak visszásságok, különösen az indirekt adók kezelésénél, melyek által károsodunk, s hol sok a javítani való. De hogy a magyar mezőgazdaság s ipar erőlyes eszélyes vezetés mellett meg fog küzdhetni a veszélyekkel, hogy az csakugyan életképes s a konkurrenciát is kiállhatja — ezt bizonyítani volt hivatva az 1885-iki orsz. kiállítás, melynek alkalmából a művelt külföld is kimondta egyhangulag e kedvező ítéletet.

Különben vámháború készül a vonalokon s mindenki siet megvédeni azt, amit lehet. Az osztrák-magyar vámnovella is e tárgyban fog intézkedni. Ha napirendre kerül, akkor majd hozzászóllhatunk.

Alkotmányunkra vonatkozó reformban sem volt hiány. A főrendiház reformja s az ötéves mandátum, mind ide vonatkoznak. S habár, különösen az első nem oldja meg tökéletesen s teljesen a kérdést, mégis lehetőleg sok javítást tartalmaz.

Közoktatásunk terén, mely különösen az alsóbb részekben a magyarosodás ügyét van hivatva előmozdítani, ez ügy buzgó vezetője, különösen a magyar nyelv érdekében, sok üdvös intézkedést hozott. S hogy már most a kornak megfelelő gyönyörű épületekben a szükséges erők is meglegyenek, ahhoz közel állunk. Hogy különösen egyetemünk igazgatási s tanítási rendszerében reformra, javításra lenne szükség, azt sokan hangoztatják s úgy hiszük nem minden alap nélkül.

Igazságügyünk az a tér, ahol a legtöbb reformra van szükség.

Igaz ugyan, hogy ez évben ide vonatkozólag pozitív törvény nagyon kevés alkottatott, de a kilátásba helyezett reformok oly stádiumban vannak, hogy a megvalósítást a közel jövőben remélhetjük. Sokáig készülnek e javaslatok, de hiszük, hogy ez életbe vágó kérdéshez méltón, jók lesznek.

Honvédségünk lényeges javulást csak úgy fog felmutathatni, ha tűzér ütegeket kap. S erre nézve ez ideig nem történt intézkedés. Ami a közös hadsereghez való viszonyunkat s erre nézve a magyarságnak befolyását illeti, itt még sok a kívánni való. Mert mi azt okvetlenül megkívánhatjuk, hogy általuk Magyarország, hatalmi súlyának megfelelően, a dualizmus s paritás alapján, Ausztriával egyenjogúnak ismertessék el. Persze ez náluk olyan pont, mellyel sehogy sem szeretnek megbarátkozni. De azért közeledést is lehet sok helyen konsta-

tálni s mi részünkről csak azt kívánjuk, hogy az mielőbb általános s gyorsabb legyen.

Közlekedésügyünk önnönmagát dicséri. S most, ha hitelt lehet a híreknek adni, az igazgatás centralizációja vagy decentralizációja körül fogor a vita. E téren haladtunk aránylag talán a legtöbbet.

S vajjon hogy állunk a társadalmi téren? Dacára annak, hogy különösen az utóbbi időben mindenünnen felhangzik a működés szükségére ezen az úton hatni; amire képtelen az államhatalom a távolból, a saját, hogy ugy mondjam ridegségében, azt pótolatni a társadalom által, az egymással közvetlen kapcsolatban levők által, dacára, mondjuk ennek, a társadalom — ha szabad kimondani — nem teljesíti meg kellőleg feladatát. Az azonban öröndetes jelenség, hogy e kérdés fontossága, már országsszerre méltányoltatott s a mozgalmak sok helyütt már megindultak.

Az erdélyi s más közművelődési egyesületek létesülése már megtörték a jeget s megadták az irányt.

S amiről e helyen talán először kellett volna szólni, Bácsmegeye ez év alatt, hirnevéhez méltólag haladt-e? Ezt hivatva ugyan nem vagyok bíráltni s a jelen cikk nem is annak van szánva, de azt konstatálni kell és lehet, hogy ugy a szellemi, mint az anyagi téren csak erősödött; bárha annyi lett volna téve a társadalmi téren is!

Szilveszter estéjén oly lélekkel várhatjuk el az új esztendőt, hogy hazánk 1885-ben azon az úton haladt, melyet eddig is követett s melyen boldogulni fog!

Baloghy Ernő.

A járásosztás elméletben és gyakorlatban.

E lap folyó évi 91-ik számában Ada községének megbeszélte járásosztási ügye újabb bizonyítéka annak, hogy az eljáró bíró kiküldötték vagy nem tudják az urbéri birtokrendezési törvényeket, vagy nem akarják érteni. De másrészt meg maguk az érdekelt felek is okai annak a félzség állapotoknak, a melyekbe sodortatnak akkor, a midőn egyrészt az urbéri bizottsági tagok közé oly egyéneket választanak, a kik semmiféle tájékozottsággal vagy törvény ismerettel nem bírnak; másrészt pedig, mert oly mérnököt biznak meg ügyük rendezésével, kik az urbéri volt viszonyokat csak ugy hirtől ismerik.

Igy például bámulattal olvastam Ada város, élettem ismeretlen cikkirójának leleplezéseit, midőn újabb százezer forint kiadásról panaszkodik, holott egy a birtokrendezésben jártas mérnök oldalán még az első százezer forintnak felével is lehetett volna osztási ügyüket az érdekelt feleknek közmegelégedésére elintézni.

Bámulnom kell továbbá, hogy Ada város járásosztásánál egyesek illeteiket már kikapták, sőt már szántják is, még pedig a városhoz közel eső legjobb helyeken, holott mások még csak valamikor a Gümör megyében székelt mérnökük tevékenységétől függ, tehát az egész felosztás csak ugy more patrio körülbelül 40 mértföldnyi távolságból részletenként vétetik foganatba.

A midőn Ada város közönsége vagy annak többsége a járásosztást elhatározta, akkor, felteszem, hogy a szabadkai kir. törvényszéknél indokolt kérelmet a megengedhetőségre nézve az 1873. évi 53-ik t. c. értelmében beterjesztette.

A kir. törvényszék, mint birtokrendezési bíróság, tehát eme ügy elreferálásával egy bíró megbíz, ki is e tekintetben nézetem szerint mindenképp a szavazás megajtését fogja indítványozni, hogy meggyőződést szerezzen magának a törvényszék az ügy mibenlétéről, valóságáról.

Ha a törvényszék eme indítványt helybenhagyja, akkor a bíró kiküldött a helyszínerre kirándul és az eredményről felvett jegyzőkönyv alapján jelentését a törvényszéknek beadja és ez már most ennek alapján a megengedhetőség felől határoz s vagy megengedi vagy pedig nem engedi meg a felosztást. Ha megengedi, akkor eme jegyzőkönyv bevezetése leend minden további eljárásoknak, tehát a kiküldött bíró a jegyzőkönyvet folytatólag vezető mindaddig, míg az ügy véglegre nincs és csak akkor rekeszti be.

Feltételezem továbbá, hogy a megengedhetőségi végzésben a község vagy város, nemcsak egy bizonyos mennyiségű urbéri bizottsági tag megválasztására és egy mérnök felfogadására és bejelentésére utasított, hanem hogy legalább nagyjában a rendezéshez szükséges mérnöki előmunkálatok sorrendjét is megállapította.

Ez utóbbi azonban rendesen nem, vagy csak igen ritkán történik; hanem a vett bejelentés alapján az urbéri bizottsági tagok névsora tudomásul vétetik, a működő mérnök bevezetése elrendeltetik, annak idején foganatosítatik a nélkül, hogy csak egy darabját látna mindazon hiteles okmányoknak, a melyek okvetlen szükségesegek, mint alapok, az igazságos birtokrendezéshez. Ehelyett a jegyzőkönyv aláírattatik, a diurnum zsebre vágatik s most Isten veled mérnök, urbéri bizottság, a többi már a ti dolgotok. Es most már nem is ott vagyunk, a hol a mádi zsidó, hanem azon a ponton, a hol a működő mérnökre a legsúlyosabb teher nehezedik.

Ugyanis a bevezetés megtörténvén, legelső kötelelése a mérnöknek ily körülmények között a törvényszéki irattart felkeresni, ott aztán csak valahogy valami portól ellepelt Adára vonatkozó csomagot az irattárnok kezéből feltalál, feltárattatja és kiírja magának mindazon okmányok számát, a melyekre szüksége van és beadja kérvényét azoknak térítvény mellett kiadása végett.

Ha már most a mérnök eme okmányoknak akár a fenti, akár más uton birtokába jutott, első kötelelése a hiteles legutolsó felmérés térkép alapján a felosztandó területre nézve az urbéri bizottsággal a határjárást foganatba venni, t. i. annak határvonalait, a közbeeső utakat stb. terv szerint megállapítani s ha oly foglalások történtek volna, a melyek akár az ott helyi lakosokkal, akár a szomszéd községbeliekkel a békés kiegyenlítést veszélyeztetnék — mint például egy vagy több határdomb vagy halom eltűnése — a mérnök tiszte a bíróság közbenjöttét igénybe venni és a vitás kérdést elintéztetni.

Továbbá tartozik a mérnök az urbéri bizottsággal a felosztandó terep alakját minőségileg, annak bejárása által, a kezében lévő térképben foglalt adatokkal összehasonlítani; és a mennyiben tapasztnál, hogy a terepen oly változások jöttek létre a mult folyamán, miszerint már e miatt is az egész terület újból felméréndő, a felmérést, tekintet nélkül a legutóbbi hiteles felmérésre, csakugy foganatba venni akkép, hogy ezen felmérés hű képe legyen a terep jelenlegi állapotának. Mert csak így lehetséges igazságos osztályozást, tökéletes térfogati kimutatást annak idején bemutatni.

Fel kell tételeznem tehát, hogy ez Adán megtörtént és a mérnök az ekkép készített térképet és kimutatást a bíróságnak hitelesítés végett beterjesztette; mert ez leend aztán alapja a további eljárásnak.

A midőn a bíróság eme a jelenlegi állapotot ki-tüntető térképet és kimutatást avagy földkönyvet meghitelesítette, a mérnök az urbéri bizottságot összehívja és felszólítja, miszerint a már most hiteles adatok alapján nyilatkozzék, hogy mikép gondolja hát, mint itt például a járást felosztani, egy vagy több tagban? szükségesnek véli-e a terep osztályozását? mikép legyenek a dűlök, az utak vezetve és mily szélességben? stb. Ó adja elő azt is, hogy mennyi jutna egy-egy részre például egy ház számra avagy telekre és így tovább.

A mérnök tehát meghallgatván az urbéri bizottság nézetét, saját tapasztalatai, a gazdasági viszonyok, a technikai szabályok, a jelen körülmények tekintetbe vételével szintén előadja nézetét, az eszmecseré megindul s állithatom, hogy a mérnöknek hig-gadt és esélyes eljárása csakhamar a végmegállapodást eredményezi a nélkül, hogy a kedélyek felkorbácsolatnának.

Ha már most a végmegállapodás létrejött, a mérnök elkészíti az ugynevezett „Eszményi tervet“ s minden hozzávaló adatokat, összehívja ismét nemcsak az urbéri bizottságot, hanem az egész képviselő testületet, sőt ha szükséges, az egész községi érdekelteket s újlag előadván az urbéri bizottsággal megállapított felosztási tervet, kijelenti, hogy miután nézete szerint az ekkép készített tervet senki érdekét nem sérti és csakis ekkép volna s van is megóva mindenki jogos illeménye: jelen tervet s mellék adatait a kir. törvényszéknek azon kéressel fogja beterjeszteni, hogy a sorsolást avagy házszám szerinti sorrendet, az osztályozást — ha olyanra szükség van — egyáltalában a felosztási módokat megállapítsa.

A kir. törvényszék ennélfogva a határidőt kijelöli, a bíró kiküldött a helyszínen megjelen, a már előre tervezett felosztási módokat megállapítását a hitelesítésre felvett jegyzőkönyvben folytatólag bevezeti, a sorsolás avagy házszám szerinti sorrendet foganatba veszi és a mérnök annak idején a szükséges okmányok kiadása mellett végzésileg oda utasittatik, hogy a felosztási tervet s földkönyvet immár elkészítse, a természetben foganatosítsa s ha kész, az összes okmányokat a kir. törvényszékhez beterjeszse hitelesítés és bírói átadás végett.

A mérnök munkálatait bevégezvén, az összes okmányokat a kir. törvényszéknek hitelesítés végett beterjeszti. A kir. törvényszék egy hitelesítő mérnököt kirendelvén, a munkálatokat megvizsgáltatja s ha jó-nak bizonyulnak, meghitelesíti, a jegyzőkönyv lezáratik, következnek az aláírások, a diurnum zsebre vágattatik és — következnek az áldomások s ezzel pünkttüm!

Hogyan lehet tehát az, hogy Ada városa már százezer forintot költött, egyesek szántanak, mások meg lesik a jó szerencsét, még mielőtt a pünkttüm bekövetkezett volna, azt nem értem. De legyen az akár hogyan, annyi bizonyos, miszerint ily körülmények között még inkább bámulok azon a nagy türelmen, a melyet a károsultk tanusítanak s csak azon kérdést merem kockáztatni, hát vajjon nincsen erre orvoslás? Hát az igazságügyminiszterium Adán ismeretlen?

Hja! a ki nem kopogtat, annak nem mondhatják, hogy... szabad!

Csongor Mór,
mérnök.

(Igaz, barátom, hogy ha gépek végeznék ezen munkát, így lenne, vagy legalább így lehetne; de miután azt özöz emberek végzik, a kiknek első a saját zsebuk, aztán messze hátul második az igazság: hát minden újabb járásosztás csak arról győz meg, hogy egypár gyorsamison kívül mindenki megbánja, a községi testületek, intézmények, birtokosok és szegények egyaránt. Eddig minden osztó községen bebizonnyult, hogy osztás után lett közadója, a mit azelőtt sohase ismert; hogy a föld ára leszalt, a nap-számé meg felszökött; hogy pénzük soha sincs, hivatalnokait alig tudják fizetni; hogy minden haladástól elesnek, mert nincs miből áldozni az előmenetelre; hogy végre egy két üvelöpő hirtelen megnő virilitású és hogy számtalan előbbi apró kisbirtokos ott felekedik azoknál, a kik szép szóval és potom pénzzel kifruvancigolták az okosabb apák panaszos ördökből. De hát a kinek nem lehet tanácsot adni, azon nem lehet segíteni. A szerk.)

Hírek.

Dr. Haynald Lajos, kalocsai bibornok-éreskünk, az általa ő felségük ezüst mennyegzője alkalmából alapított egyháztestészeti ösztöndíjat, Kinnach László budapesti testészeti mesteriskolai növendéknek; az egyháztestészeti ösztöndíjat pedig Sztára József kalocsai fűszékesgyházi karmesternek adományozta, három-három évi időtartamra.

A szerb kongresszus ügye ismét napirendre került, még pedig krízis formájában. Allitólaga kormány dr. Cseh Edét ez állásból visszahívja. Utóla iránt még nem történt megállapodás. Mint a fővárosi lapok írják, legtöbb kilátása Parocetich Félix újvidéki főispánnak van. Parocetich főispán, bár tetőtől talpig derék magyar ember, a szerbek rokonszenvét is bírja; tapintatának ritka jelét adta Újvidéken, hol a pártelleneteket sikerült exponált állásában is kiegyenlitenie. A szerb kongresszus élére bizonytalán ily hazafi való.

A m. kir. pénzügyminiszter Dalmay Kálmánt, a budapesti központi díj- és illetékkiszabási hivatal I. oszt. számtisztjét, a helybeli m. kir. adófelügyelő mellé számvizsgálóvá nevezte ki.

A szabadkai kir. törvényszékhez Skultéty Zsigmond bajai kir. aljárásbíró, bíróvá kineveztetett.

A hódásági járásbírószághoz albróvá Apáthy József szabadkai törvényszéki jegyző; a titeli járásbírószághoz irnokká Krebsz György nagy-kikindai közjegyzői irnok neveztetett ki.

A helybeli kir. ügyészséghez Szárits Mór, szabadkai kir. ügyészségi díjnok, irnokká neveztetett ki.

Mihályi Mihályffy Győző, közép-bácskai 5. sz. honvéd-zászlóaljbeli szabadságot állományú hadnagynak, a m. kir. honvédség kötelékéből kérelmezett kilépése, megengedtetett.

Probojcevićs Fülöp piébános kineveztetett szabadkai esperessé.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter Zsuffa Antal, I. oszt. erdőgyakornokot, városunk szülöttét, a vinkovcei ferdőhivatalhoz erdész-jelöltté; Bokor Róbert és Horváthy Ferenc II. oszt. erdőgyakornokokat, az apatini erdőhivatalhoz, I. oszt. erdőgyakornokká nevezte ki.

Zombor sz. kir. város törvényhatósága által alkotott és a felsőbb hatóság által eddig jóváhagyott szabályrendeletek gyűjteményének 100 oldalra terjedő és 19 szabályrendeletet tartalmazó I. füzeté a kiállítási árért — 45 krral a városi levéltárban kapható.

Zentán Polgár Károly szintársulata a napokban kezdette meg előadásait.

Lenhard Miklós, szabadkai lakos, vezetéknevét Lénádra magyarosította.

Dr. Kanyurszky György egyetemi tanár hírneves földink, Budapesten a napokban fejezte be hit-bölcseleti konferenciáit, melyeket az advent négy vasárnapján az egyetemi templomban, mindig nagy számu és előkelő közönség jelenlétében tartott. Ez értekezések iránt oly nagy az érdeklődés, hogy szerző azokat külön kötetben is kiadhatná.

Szorády György 5. honvéd-zászlóaljbeli őrmester felesége f. hó 26-án elhunyt.

A „Nemzet“ egyik minapi vezércikkében a vidéki színházak öröndetes szaporodásáról és azoknak kulturális missziójáról elmélkedvén, többek között a zombori színház megnyitását is megemlíti és szellemesen megteszi azt, amit szépirodalmi lapjaink annak idején elmulasztottak, hogy Dömötör Pálnak a megnyitás alkalmára írt gyönyörű ódáját a következő sorokkal méltatja: Senki szebben nem fogta fel, költőibb nyelven nem fejezte ki ily színház jelentőségét és misszióját, mint Dömötör Pál, ki a zombori színház megnyitására a maga nemében páratlanul szép prólogot írt, mely méltó volna rá, hogy minél szélesebb körökben olvastatva, gyújtson és buzdítson tette — s áldozatra kész embereket magyar szinpadok emelésére olyan pontokon, a hol még máig sem léteznek, de a hol azokra nagy szükség volna, mert nagy missziót volnának hivatva teljesíteni.

Szabadkán Bednár szül. Kraner Krisztina f. hó 19-én 48 éves korában elhunyt.

A cservenkai ev. káplán, Tóth Béla, Török-Becsére lelkésszé választottat.

Kulán, az ottani telekkönyvi hivatal átalakítója, Antal József, f. hó 23-án hirtelen meghalt. Még 22 éne este egészségese megvaesorált s 23-án reggel halva találták Antal Józsefet alig két hónapja helyezték át a zombori telekkönyvi hivatalból a kulaihoz. Szorgalmas és buzgó tisztviselő volt, kinek halálát ismerősei és jó barátjai őszintén fájallják.

Arverések. Schössberger Wolf 4000 frtra b. ingatl. 18-6. február 21. Újvidék. — Sztratimirovits György 29,569 frtra b. ingatl. 1886. márc. 7. Újvidék.

Szabadkán Kreszula Simon urasági inas, a napokban gazdája vadászgyverével agyonlötöte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Klapka tábornok a Temesvározt megjelenő „Südongarischer Lloyd“ szerkesztőjéhez levelet intézett, melyben a magyar nyelvterjesztő egyesület működésére vonatkozólag a következőket írja: Igen öröndek, hogy szeretett szülővárosom tudatára ébredt annak, hogy mily fontos missziója van Dél Magyarországnak Magyarország állami egységének megvédésében, mely a jövőben is megvédendő minden támadás ellen. Nem tudom, hogy az a célból alakult hazafias egyesület mely eszközökkel fog működni, de arról az egyről meg vagyok győződve és tagjának mély belátása biztosítékot nyújt arra nézve, hogy sohase fog oly irányba tévedni, mely megsérthetné polgártársainak érzelmeit. Sohase szabad elfelednünk, hogy különösen a Bánát és Bácska német lakosai mindig hű fiaik voltak e hazának, hogy Magyarország szabadságáért s jogaiért velünk küzdöttek, vérezték, szenvedtek s így tehát a legnagyobb kimélettel kell velük szemben eljárni.

Baján ifj. P. M., hasonnevű 1848/49-iki tábornok fia, a napokban halántékon lötöte magát; a lövés azonban nem volt halálos. Tettének oka felül többféle verziók keringenek.

Járeken jegyet váltott Röder János, petrováci lakos, Staudt Irmával, Staudt Péter, járeki tanító, leányával.

Csöd. Rothfeld Adolf ellen; csödbíró: Zsulyevits Dömjén; tümeggondnok: Schneider Károly; bejelentési határidő: 1886. márc. 16. Zombor.

Gallé Dániel joghallgató, zombori földink, a közös hadseregbe szabadságot állományú hadnagygyá kineveztetett.

Újvidéken Parocetich Vince főgymnasiunai tanárt a napokban súlyos csapás érte. Szép, fiatal neje szül. Riepl Teréz élete 23. boldog házasságának negyedik évében elhunyt.

Hymen. Spitzer Bernát helybeli szállítónak és hajózási ügyvivőnek kedves ifjú leányát, Klárát, eljegyezte Goldmann Samu, szabadkai fiatal kereskedő.

Beküldetett. Városunkban már hetek óta kocsiszámra szállítják be a jeget, még pedig oly lázas sietéssel, hogy Utvics Mladen és Loncsár Julka, helybeli korecsmárosok még a karácsonyi két ünnepen is elhalaszthatatlanul szükségesnek találták a jégszállítást. Azonban ez rendőri kérdés, a mihez mi talán nem értünk. De már azt közegészségügyi érdek kívánja, hogy a jeget olyan helyről hordják, amelyre célra orvosrendőrileg megfelelőnek találják. Köztudomású ugyanis, hogy a jeget nem csak a sörös hordók behűtésére, hanem belső használatra, elnyelésre is alkalmazzák. Ezért más városokban mindenütt a városi fizikus vizsgálja meg előbb azt a jégmezőt, a melyről jeget hordani szabad. Nálunk ez ideig erre gond nem volt s így megtörténik most is nap nap mellett, hogy közönséges vizzállásokból s pocsolyákból hordják a jeget, mely esetleg mire eredete elfelejtetik, találatként fog betegnek beadatni. Kérünk az illetékes hatóságot megfelelő intézkedést.

A budapest-zimonyi vasúton e hó 15 től kezdve jövő évi január 15-éig a szerb hadsereg részére minden éjjel egy vagon éles töltenyt szállítanak Belgrádba.

Zentán Lengyel Ferenc a napokban, ismeretlen okból fölakasztotta magát. Özvegycs és egy árvát hagyott hátra.

Szabadkán az ottani szerb egyesület által a szerbiai sebesültek javára, f. hó 19-én rendezett, táncvigalom fényesen sikerült. A tiszta jövedelem 150 forintot tesz ki.

A kir. főügyészség a Miletics Milica szerkesztése alatt megjelenő „Zasztava“ ellen a btk. 172. §-ba ütköző, nemzetiségek ellen való igazgatás miatt vádat emelt. Az inkriminált közlemény, egy Eszékéről kelteztet levél alakjában, a „Zasztava“ ez évi 187. számában jelent meg. A címe: „Komoly szó a szerbekhez és horvátokhoz.“ A névtelen levélíró elmondja, hogy a december 9-én Eszéken végbement városi képviselőválasztás alkalmával a magyarok és németek vereséget szenvedtek. — ellenben a szerbek és horvátok, hála az összetartásnak, fényes győzelmet arattak. Ebből kiindulva, a levél azt állítja, hogy a magyarok, kik a szlávoknak, kivált a szerbeknek és horvátoknak, mindig a legnagyobb ellenségei voltak, e két szláv törzs egyenletlenkedését fölhasználva, ravasz módon szerződésre léptek a horvátokkal, hogy a szerb és horvát hazafiakat, mint: Mileticsot, Nancicsot, Starcsicsot, Grzanicsot börtönbe vethessék. A szerbek és horvátok később ébredtek annak tudatára, hogy Magyarország által tényleg leigáztatnak s helyesen járnak el, ha a helyett, hogy kicsinyes viszálykodásra szétforgácsolják erejüket, a közös ellenség ellen fordulnak. Mivel a levél névtelenül jelent meg, a panasz egyelőre a lap szerkesztője, Miletics Milica ellen irányul.

Joanovits József, a helybeli pósthivatal főnöke, II. oszt. póstafőtisztte nevezetett ki.

A bajai vöröskereszt fiók-egylete a szerb sebesültek javára 300 frot adományozott.

Zombor sz. kir. város legtöbb adófizető bizottsági tagoknak 1886. évre összeállított névjegyzéke: Szauerborn Károly gyógyszerész Zombor fizet egyenes adó fejében 1788 f. 46 kr., Széchényi József kir. törv. elnök Zombor 1617 f. 2 kr., Konyovits Jusztin mérnök Zombor 1581 f. 60 kr., Koczkar Zsigmond kir. járásbíró Zombor 1534 f. 60 kr., Szemző János földbirtokos Zombor 1408 f. 7 kr., dr. Sztójkovits Péter orvos Zombor 1340 f. 18 kr., Sztřílich Gyula földbirtokos Zombor 1291 f. 5 kr., Vuits Miklós (Arza) földbirtokos Zombor 1285 f. 5 kr., Lallosevits Jakab földbirtokos Zombor 1260 f. 17 kr., Falcione Gusztáv kereskedő Zombor 1219 f. 92 kr., Nikolics Ulászló miniszter. oszt. tanácsos Bécs 1146 f. 6 kr., Esztergamy Károly Zombor szab. kir. városi főpénztárnok Zombor 1136 f. 49 kr., Bunyi Károly asztalos Zombor 1131 f. 68 kr., Bruck Adolf kereskedő Zombor 1085 f. 26 kr., Lippert Ferenc ügyvéd Zombor 1011 f. 6 kr., Bikár Péter mérnök Zombor 995 f. 96 kr., Aszt. Nándor kir. kuriai bíró Budapest 917 f. 62 kr., Zsivánovits Samu kereskedő Zombor 912 f. 56 kr., Bikár Simon kereskedő Zombor 882 f. 71 kr., Vértési Károly ügyvéd Zombor 861 f. 6 kr., Leovits Gedeon ügyvéd Zombor 804 f. 28 kr., ifj. Dzsinit Antal földbirtokos Zombor 798 f. 15 kr., Hameder Károly kereskedő Zombor 784 f. 94 kr., Falcione Lőrinc kereskedő Zombor 775 f. 25 kr., Gottlieb Márton földbirtokos Zombor 754 f. 71 kr., dr. Krotnits István ügyvéd Zombor 746 f. 22 kr., dr. Ambrozovits Károly ügyvéd Zombor 722 f. 60 kr., Mihajlovits Miklós kir. ítélő táblai elnök Budapest 721 f. 12 kr., dr. Makszimovits Miklós jogtudor Zombor 711 f. 4 kr., Rausch Antal földmivelő Hódáság 700 f. 68 kr., dr. Wolf Kálmán orvos Zombor 679 f. 18 kr., Husveth István festő Zombor 670 f. 67 kr., Blumenthal János mérnök Zombor 669 f. 77 kr., Milassevits János gyógyszerész Zombor 645 f. 58 kr., Dalmay József ügyvéd Zombor 644 f. 90 kr., Molnár István ügyvéd Zombor 634 f. 88 kr., Barthol József ügyvéd Zombor 613 f. Jankovits Antal kereskedő Zombor 612 f. 29 kr., Gallé Emil gyógyszerész Zombor 607 f. 34 kr., Dzsinit Péter földbirtokos Zombor 601 f. 68 kr., Bikár Pál mérnök Zombor 591 f. 20 kr., Fejér Gyula apát-plébános Zombor 577 f. 41 kr., Gerlich János földbirtokos Zombor 524 f. 54 kr., Ambrozovits Gyula gyógyszerész Zombor 505 f. 58 kr., Blumenthal Lajos földbirtokos Zombor 497 f. 15 kr., Kovácsy Kálmán mérnök Magyar-Óvár 492 f. 83 kr., Tarczay Mór földbirtokos Zombor 483 f. 40 kr., Volf Sándor földbirtokos Zombor 477 f. 4 kr. **Póttagok:** Heindlhoffer Róbert kereskedő Zombor 473 f. 70 kr., Konyovits István kereskedő Zombor 459 f. 83 kr., dr. Vuits János ügyvéd Zombor 451 f. 72 kr., Karnász István mészáros Zombor 450 f. 18 kr., Schaffer Samu Zombor 440 f. 79 kr.

Az országos vöröskereszt egyesület almási fiók-egylete jövő január 20-án tombolával egybekötött táncvigalmat rendez.

Baján Drescher Ede polgármester a napokban jegyet váltott szentiványi Ivánovics Pál lájos leányával, Anna kisasszonnyal.

Szilveszter-estély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1885. évi december hó 31-én Szilveszter estélyén a zombori polgári kaszinó-egylet helyiségeiben tombolával egybekötött dalestélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsorozat: 1. „Fohász.“ Férfikar Oláh Károlytól. 2. Szeretlek én egyetlenegy virágom.“ Magyar ábránd Ábrányi Kornéltól, előadja zongorán Blumenthal Gusztáv úr. 3. „Az étlap.“ Férfikar Zöllner Károlytól. 4. „Boka kesergője.“ Zsadányi Ármándtól, hegedűn és zongorán előadják Beke Gyula és Blumenthal Gusztáv urak. 5. „Magyar népdalok.“ Férfikarra alkalmazta Vachauer Károly. Beke Gyula és Blumenthal Gusztáv urak szíveségből működnek közre. A tombola n. m. a n. é. közönség terhelése, hanem csak mulatására végett rendeztetik; ez oknál fogva tombola-jegyek csak határozott kívánatra bocsátatnak — 10 krajcárjával — áruba. Szünetek alatt Herczenberger Sándor zenekara játszik. Ételek és italok kiszolgálásáról gondoskodva van. Belépőjegyek 50 krajcárjával Falcione Gusztáv úr, valamint Hrabovszky és Sztřílich urak kereskedéseiben előre is válthatók. A t. pártoló tagok a tagsági jegy harmadik szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak jegyet. Kezdeté fél 8 órakor.

Baján a hamis pénz forgalomba hozása napirenden van.

Dr. Váli Bélát, szabadkai földinket a színész-kongresszus három évre igazgatótanácsossá választotta meg.

A szabadkai pósthivatal főnöke, Vasvári Antal, Versecere helyeztetett át pósta-főtiszt minőségben.

A karácsonyi ünnepek egy szomorú vendéggel köszöntöttek be: a kolera kiütött a monarchia területén is, Triestben. Velencéből csempésztek be oda. Velencében és vidékén már hetek óta pusztít a kolera. Az olasz hatóságok azt titkolták, mert nem akarták Velencétől elriasztani az idegeneket, kik a téli hónapokban nagyobb számmal szokták fölkeresni a laguna-várost, hol különben most majdnem oly nagy a hideg, mint akár Budapesten. Az uralgó nagy hideg nem alkalmas a kolera nagyobb elterjedésére, a tavaszi napok beálltával azonban a járvány nagyobb elterjedését tarthatnak. Az orvos-rendőri intézkedéseket mindenestre nálunk is haladéktalanul életbe kell léptetni, s tanulhatunk e részben Németországtól, mely már is erősen készül a járvány ellen.

Főtáncpróba. Alulírott tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, miszerint 1886. évi január hó 9-én, szombaton, a „Vadászkürt“ nagytermében főtáncpróbát tartand, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Jegyek előre válthatók 80 kr-ért. Este a pénztárnál 1 f. Kezdeté 6, vége 12 órakor. Mély tisztelettel Herczenberger Sándor táncantató.

A budapesti országos kiállítás nemcsak a kulturális érdekekre, de Magyarország vasutaira nézve is hasznosnak bizonyult. A magyar államvasutaknak az előiránnyal szemben mutató 1 millió forintnyi bevétel többlete az e kiállítás alkalmából leszállított menetáraknak tulajdonítandó. A Budapestre beszakadó többi vasutak is hasonló örvendési eredményeket foghatnak évi jelentéseikben kimutathatni. Ennek folytán a monarchia vasutainak igazgatóságai most azon kérdéssel foglalkoznak, vajjon mikép lehetne a személyszállítást jövedelmezőbbé tenni, s miután ennek abszolút előfeltétele önként érhetőleg csak a menetáraknak általános és lehető leszállítása lehet, egyelőre ez e célra alkalmazásba veendő ely eszközök keresésével foglalkoznak, melyektől a személyforgalom élénkítése bizonynak várható, anélkül, hogy ez idő szerint még az illető rendszerrel törődjenek. A javaslatba hozott eszközök közül felemlítendők: Az I. kocsiosztály felhagyásával egy-egy párnázott és tá ülőhelyekkel ellátott osztály berendezése, saját kocsioknak és kocsi-szakaszoknak magas díjak mellett megengedésével; a szabad podgyász-sulynak megszüntetése s a női és a nem dohányzók részére fentartott külön kocsi-szakaszok felhagyása; az öv díjazás és retakcia-rendszer alkalmazása a személytarifákra; az előmutatóra szóló s ekként nem az első vevő személyéhez kötött menetjegyek nagyobb számban történő váltásánál bizonyos rabat engedélyezése, stb.

Kulán Palásthy Ödön alhivatali számtiszt a siklósi adóhivatalhoz; Jancsó Lajos számtiszt pedig Siklósról Kulára helyeztetett át.

Azon városzerte szárnyaló hír, hogy a halálra ítélt Vlaskalis fölmetszette ereit, tülsz, amennyiben éjjel-nappal a legnagyobb felügyelet alatt őriztetik s így megfelelő eszközök hiányában, oly tenyre alkalmasan. Annyi igaz, hogy ismeretlen módon, de jelentéktelenül, összekarcolta magát.

A kiállítók 100-as bizottsága, a hála adóját óhajtván kifejezni a kiállítás sikerének legkiválóbb előmozdítóit: az írók és hírlapírók iránt, legutóbbi ülésében elhatározta, hogy a „Magyar hírlapírók nyugdíj-intézete“ alapjához 2000 frtnyi alapítvánnyal járul, az ezen összeget esetleg meghaladó pénzt pedig a „Magyar írók segély-egyletének“ ajánlja föl. A 100-as bizottság elnöke Falk Zsigmond lovag, e célból már kibocsátotta a kiállítókhoz az aláírási íveket, megjegezve, hogy az alapítványi okirat az adakozók nevével, f. é. dec. hó 31-én a „Magy. hírlapírók nyugdíj-intézete“ elnökségének, illetve a „Magy. írók segélyegylet“-nek fog átadatik.

Magyarazatul. Azon multkori hírlapunkat, hogy a helybeli ügyvédi kör a híres 54. §. ügyét szóba hozta s az ellene való fölírást az országgyűléshez mellőzte, helybeli illetékes körökben úgy értelmezték, mintha ezen felfogás a megyebeli bírák reputációjára sérelmesen volna magyarazható. Ezen fölfogásnak jogosultságát kizárja egyrészt az a körülmény, hogy ama kérdés éppen úgy, mint az indokai szolgáló törvényjavaslat is, általános és nem helyi érdekű fölhozott szövegre; másrészt lehetetleníti az a tény, hogy legalább itt Zomborban bírák és ügyvédek, kölcsönös tisztelettel és előzékenységen alapuló, jó egyetértésben élnek. Valamint tehát a budapesti ügyvédek nem a fővárosi bírákra, hanem az ország összes bíróságaira tekintettel remonstráltak az 54. §. ellen: úgy a helybeli ügyvédi kar is országos és nem helyi tekintetek alapján folytatta a multkor érintett eszmecserét. Szolgáljon ez megnyugtatóul azoknak, akik

olyasmit olvastak ki ama hírből, amit ugyan bele lehet vinni, de benne nem volt. A beküldő.

Irodalom.

Jámbor Pál, hírneves földink, Fedrusz meséit szedte rimekbe s kiadta. A fővárosi lapok a legmelegebben ajánlják a derék művet, melyhez a fordító előszót is írt, melyből a következőket közöljük: „La-fontaine palotát emelt kiadóinak Aesop meséiből; én kevesebbet s egyszersmind többet óhajtok: egy kis templomot építeni a magyar erkölcsök számára a fiatal szívekben, melyek lelkesedni és emelkedni tudnak. Phaedrus, a rabszolga, szabadságot nyert Augustustól, a legfőbb polgári jutalmat; jutalmam elég lesz, ha a nevelők (e szellemi hódítók) szerény művemnek polgári jogot adnak és az iskolai növendékek felveszik szavalmányaik sorába.“ A szép kötet ára 2 f. t.

Az „Általános Tanügyi Közlöny“, mely négy évi pályafutása alatt hazai tanügyiink előmozdításáért buzgólkodott, s az olvasó közönség által mint kedvelt szaklap támogatott, — 1886-ik év január 1-én, V-ik évi folyamát kezdi meg. E lap az „Arad-vidéki Tanító egyesület“ rendes közlönye. A lap-kiadó egyesület Györgyössy Rudolfot kérte fel a szerkesztésre, kinek volt lapja a hazai tanügyirodalom terén számottevő érdemeket vívott ki s tanügyiinknek ezután is hivatott szószólója leendő. Midőn felhívjuk t. ügytársainkat s minden rangú barátját a tanügyiink, nemkülönben a hazai tanítóegyleteket és tantestületeket, hogy előfizetéseikkel és előfizetők gyűjtésével bennünket megtiszteljenek, — az előfizetési feltételeket a következőkben közöljük: Egész évre 4 f. t. Fél évre két f. t. Negyed évre 1 f. t. Az előfizetési pénzek, postautalvánnyal, alulírottához küldendők. Arad, 1885. december 13. Brusch Alajos, a lap kiadásával megbízott, Bathányi-utca 22. sz.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA“

IX. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	6 f. t.
Fél évre	3 f. t.
Negyed évre	1 f. t. 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre	4 f. t.
Fél évre	2 f. t.
Negyed évre	1 f. t.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv- és könyvmodjába küldendők.

Városi közgyűlés.

December hó 28.

Főispán ur öméltsága a jelenlevők üdvözlésével megnyitván az ülést, a napirendet tárgyalásra tűzi.

Belügyminiszteri leirat, az 1886. évi városi költség előirányzat tárgyában. Ezen leirat kifogásolja, hogy a közgyűlés mintegy 14000 frtnyi kimutatott, de a multban kétesnek bizonyult, sőt jövőben is könnyen behajthatatlanná válható jövedelmi összeget vett be fedezetül; valamint hogy a város lejtmerésére kormányhatósági jóváhagyás nélkül 500 frtos pályadíjat tűzött ki. Minthogy ezen tetelek biztos fedezetnek sem tekinthetők, a belügyminiszterium elvárja ezen pontoknak indokolt és részletes megvilágítását.

A közgyűlés egyhangulag kimondja, hogy a kifogásolt pontok, beható és adatokkal támogatott felvilágosított jelentés kíséretében, újból fölterjesztessenek.

Ebből folyólag a tisztviselők felemelt fizetésének kérdése, a fentebbi folyamatban levő tárgyalások befejeztéig, függőben hagyatott.

Földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak leirata, a zsidóbarakodásról, foglalkoztatás köztetítő és cseleedszerző üzletről, kéményseprés, hordár vagy bérzsolga, bérkocsi, fogadó, vendéglő, korcsma, sörház, pálinkamérés iparokról szóló szabályrendeletek tárgyában. Mindezen szabályrendeletek jóváhagyási záradékkal ellátatván, kiadatnak a tanácsnak fogantatásáig végett.

Küldöttségi jelentés, a városi pénzkezelés és számvitelről szóló szabályzat tárgyában. Egész terjedelmében elfogadattott.

A közigazgatási bizottsághól folyó évi december hó végével kilépendő 5 tag helyébe új tagok választása. Dr. Ambrozovits Károly, Kovácsy Alajos, Kozma László, Reitter Nándor, Millassevits János.

Igazoló választmány tagjainak választása. Leovits Gedeon, Gottlieb Márton, Barthol József, Kovácsy Alajos, Husveth István.

Bíráló választmány tagjainak választása. Falcione Lőrinc, Heindlhoffer Robert, Bikár Simon, Reitter Nándor, Konyovits megválasztottak; főispán kinevezi Fejér Gyulát, Tarczay Mórt és Lallosevits Jakabot.

A városi közigazgatási bizottságnak bejelentése, az ülésről igazolatlanul elmaradt tagok iránt.

Városi mérnöknek névelméses jelentése, Bács-Bodrogh megye alispáni hivatala által a kupuszinamonostorszeghi töltés renkonstrukciója, illetőleg Zombor sz. kir. városnak az érdekeltségbe való bevonása szempontjából intézett átirata tárgyában. A tisztí mérnök előterjesztéséhez képest, Zombor város bizottsági tagjai ezen kérdésben a várost magát érdekeltnek nem érezvén, az érdekeltségbe belépni nem hajlandó.

Heimann Lipót zombori lakosnak folyamodványa, a zombori zálog-kölesön üzletnél szedhető 18—24%-nyi üzletdíjnak 24 illetve 36%-ra leendő feleml-

tetése iránt. A tanácsi javaslat, tekintettel a szegénység közszükségére és arra, hogy más hasonló városokban is fenáll ezen szükséges rossz, a kérvényt pártolólag javálja fölterjeszteni.

Zsuffa Vince: Örül annak, hogy helyben mindkét zálogház megbukott. E tényből látja, hogy azokra itt szükség nincsen. Mert, ha szükség lett volna rájuk, akkor 24%-os jövedelem mellett, csakugy megélhettek volna, mint más becsületes embernek kell megélni 5-6% mellett. Nézete szerint a zálogházak a szegénység megromlói, támogatják, sőt előmozdítják a könnyelműséget; a különben is divatos túlköltségre kínálnak alkalmat. Ma, midőn városunkban négy pénzüzet van és midőn a két segély egyesület krajcárként is lehetségessé teszi a takarékoságot: már a jövedelgott közmorál és a takarékosági ösztön érdekének szempontjából sem kívánatos, hogy uzsoráskodásra hajlandó egyének itt letelepedjenek. Köztudomású tény, hogy a ki a zálogházig jut, az már azzal úgy sem segít magán, mert az az utolsó lépés a tönkremenés előtt. Indítványozza a kérvény elejtését.

Dr. Ambrozovits Károly: Az előző évek tanúságából tudja, hogy a zálogházi intézmény is u. n. szükséges rossz. Ha a kért kamatláb törvénybe nem ütközik, nem ellenzi, hogy az engedély megadásuk; mert hisz ugyanis csak azoknak szól, akik a sok könnyen hozzáférhető más pénztörést bármilyen hirtelen beálló váratlan csapásnál fogva igénybe nem vehetik. A tanácsi javaslat szótöbbséggel elfogadtatott.

Végül főispán ur tudomására adja a közgyűlésnek, hogy Sztanimirovics Pál, volt bizottsági tag, csödbe esvén, ezzel törvényhatósági képviselői joga is megszűnt s így már legközelebb helyette Wolf Sándor, mint legközelebbi póttag lesz behívandó.

KISKARÁCSONYEST.

(Emlékezés 1877-re.)

Nem volt oly régen. Azóta még nem futott le egy remény- és csalódásteljes decennium. Még pezseg ifjú vér azok ereiben, a kik az akkori jelen (bizalmas kis körünk) alakjai voltak, csak hogy — mérsékeltebben.

Egyet kivéve.

Ő már nincs. Már régebben nincs; sőt lelke már akkor haldoklott, dacára, hogy kellemes arcán az egészséges élet pírja virult. Pedig még lehetne és lehetett volna most ama künök sorában is, kikre az e hó 8-án jubiláló kalocsai főgymnasium büszkén mutatott — ő is a miénk. Finom erkölcsi nézettel és érzéssel bíró, messze fölül a köznapias jellemeken.

Gyorsan emelkedett minden nemes hajlamban fölöttünk, míg szerénysége, mélyen a mieink alatt felelt meg mindvégig.

Lelkét vallásérköles nemesíté, a szeretet tette gyengévé.

Igy haladt egy ideig, azután ránehezedett benső világára a sorvadás. Lejtőn állott s megbénult lelke visszatartóztathatatlanul sodorta az iszapba. Lehullott. Mint szelítette izmos kar egyzerre hull le, élettelenül csúg a vállon és felemelkedni többé képtelen.

Sajgó szívére nem öntött fájdalom-nyihító balszámot sem a bölcsesség, sem a természet rendének tudata, sem a hit.

Szeretett lelke teljéből és szeretetét szétépte, eldobta az, a ki megrészegíté.

S részeg lelke nem tudott, nem akart többé ki-jozaoadni.

Borba önté bánatát s ha közel érzett egy józabb pillanatot, pálinkához folyamodott...

Loos-poes idő volt künn, sűrű köd ereszkedett a városra. A kiskarácsonyest kelleltenül köszöntött be, s mint a köd a várost, fojtó homállyal borítá be kedélyemet.

Mint üldözött futottam végig a kirakatok előtt; a Dunapart ködben derengő gázvilág sorai képzetemben felgyújtották gyermekkori karácsonytám pislogó viaszgyertyácskáit s bevilágíták kedélyem sötét üregét. Akkor körülvéve szeretettel, telve örömmel, most egyedül, minden rokonlélek nélkül. Minden kivilágított ablakon át felém szűrődött még a karácsonyi ünnepi fény, szívem felé rezgett onnan a lelkesezés örömbangja: „Krisztus Jézus született ürvendezzünk!”

Igen, csak egy parányi öröm, csak egy picike otthon után sóvárgott az én szomjas lelkem is.

Othon!? Minő volt az én otthonom! Lelki-beteg jogász laktársam talán most tántorog be részegen s rekedt hangjával betölti a némaságot, hogy a kétség-beesést ébressze fel.

Még hát én boldog voltam hozzá képest. Sötét és néma volt szobánk — melybe benyitottam — mint a sír.

Seregő gyufa fénye mellett térdelni láttam társamat a felfeszített Megváltó képe előtt összekulesolt kezekkel.

„Frici, te itthon? Látod így szeretlek. Meggyujtom ünnepi esténk egyetlen világát a gyertyát s üljünk örömmünnepet. Örüljünk mi is. Hiszen tudod: Krisztus Jézus született — ürvendezzünk!”

„Nem ugy! Csak nem hiszed? Nem imádkoztam én, csak nem tudtam a lábamon állani Nem az a nóta, hanem ez:

Lakodalom vig zajában!... Gondolod lelki üdvöm? Ha! ha! Számomra nincs üdv sem égen, sem földön!... Részeg vagyok, utálj meg te is!”

„Mi szorongatja hát szívedet?”

„Mi? ha! ha! A „lajbli”. Ha! ha!” s ezzel rohan ki a szobából mint egy sujtó átok gondolata. Pedig talán utoljára volt közelében egy józan pillanatnak.

Utánna mentem s fitaláltam a csapszékben melynek ő volt a legjobb „kundschaftja”.

Nagyanyit szemekkel fogadták, hisz ilyenkor a csapszékét mindenki kerüli! Ott is együtt ült a család, a szent estén magukban.

Frici rumot kért, mert — mint mondá — rosszul érzi magát.

A félliteres üveget, melyet eléje tettek egy kis pálinkás pohárkával, egy hajtásra itta ki utolsó csep-

pig, mikor senkisémet figyelt rá, azután keresztbefont karjaira hajtotta fejét és nemsokára elaludt.

Végig fektettük egy divánon s kértém mindenkit: hagyják őt „aludni, pihenni”...

Azután én jutottam a Megváltó képe elé s könyöröghettem-e másért, minthogy óvja Isten lelkemet a sorvadástól s az övét engedje megpiheneni.

Meg is pihent nemsokára — örökre...

Utasi Ferenc.

Dalok.

Van nekem egy forró szívem,
Égő, mint a délnap heve...

Hogy ha te ezt elfogadnád:
Tudom, boldog lennél velem!

Van neked egy hideg szíved,
Fagyos, mint a sarkok jege...

De azért, ha nekem adnád:
Nagyon boldog lennék velem!

Nem kértem én soha, soha
Aranyakat, gazdagságot;
Az én szívem hírre, névre,
Dicsőségre soh'sem vágyott.

Most sem kérek én egyebet
Tőled édes, jó Istenem!

Egy szerényke, pici kunyhót
S azt a szívet ad csak nekem!!

Fritser Antal.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

1133. szám.

1885.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbíróság 4911. számú végzése által a sztanisicsi takarékpénztár javára Klein János és Katalin sztanisicsi lakosok ellen 1500 frt tőke, ennek 1885. évi május hó 6. napjától számítandó 6% kamatai erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 465 frtra becsült gabonaműek, kocsik, és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 7349/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Sztanisicson alperes lakásán leendő eszközésére 1886. évi január hó 4. napjának délelőtti 10 óra határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1885. évi dec. hó 16. án

Cservenka Lajos,

kir. bír. végrehajtó.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint raktárunkat mindenféle

gyász-cikkekkel

elláttuk, s nevezetesen **szemfödéllel** (parkál, satin- s selyemből) **gyász-ruhászövetekkel**, **fátyollal** stb.-vel szolgálhatunk s átvállaljuk egyszersmind a halotti szobák felszerelését a legjutányosabb árakon.

Kiváló tisztelettel

SCHLIESZER TESTVÉREK,
Zomborban,

főutca, Szemző Gyula úr házában.

Házelasadás.

Zomborban a Széchényi-körúton
232. sz. a. fekvő, kényelmesen be-
rendezett lakházamat, szabad kéz-
ből eladom.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Dr. Roheim Lipót.

Zombor, 1885. Bittermann Nándor könyv és könyvnyomdájából.

13,701/1885. sz.

Árverési hirdetmény.

Az apatini kincst. uradalomhoz tartozó **bogojvai kocorma és a gombosi révsárdá, úgy az ott gyakorolt bor- és pálinkaméresi jognak 1886. évi január hó 1-től 1891. évi december hó 31-ig terjedő időre évi 2900 frt haszonbér**, mint a kikiáltási ár mellett leendő bérbeadására iránt Szegeden, a m. kir. jószágigazgatóság-nál 1885. évi december hó 29-én d. e. 10 órakor **szóbeli és zárt írásbeli ajánlati tárgyalás** fog tartatni. A bérlet tárgyat képezi a gombosi révsárdá s az abban gyakorolt bor- és pálinkaméresi jog és a bogojvai kincst. kocorma bor- és pálinkaméresi jog, valamint a gombosi vasúti állomáson levő vendéglőhöz csatolt a vasúttöltés mentén a vonaltól függőlegesen átmetsző és jobbról balról 200 ölig számított távolságra elterjedő területen a most fennálló Oláh-féle kocormában gyakorolt bor- és pálinkaméresi jog. Az ugyanezen területen levő Szokoly-féle házban és ezenkívül a netalán fennálló vagy ezentúl felépítendő házakban az italméresi jog gyakorlata tiltva van és tehát ott, az Oláh-féle kocormát kivéve, más épületekben italokat kimérni senkinek sem szabad. A gombosi vasúti állomáson levő vendéglőben gyakorolt italméresi jog a bogojvai kincstári és a gombosi kincst. révsárdái bor- és pálinkaméresi jog bérletéhez nem tartozik, ez tehát külön bértárgyat képez s külön van bérbeadva; és a vasúti vendéglőnek a vendéglőn kívül más magán épületekben italokat kimérnie nem szabad. A szóbeli árverés előtt 290 frt bánatpénz tenné le a bizottság kezébe. A zárt írásbeli ajánlat-hoz 290 frt bánatpénz csatolandó. Ezen ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s azok minden pontjainak magát aláveti. Ilyen ajánlatok a kitézött határidő előtt a bizottság kezébe adhatók, vagy az előző napokon posta útján a szegedi kir. jószágigazgatósághoz küldhetők be. Az általános szerződési és árverési feltételek ugyanott megtekinthetők. Utóajánlatok nem fogadtnak el. — Szeged, 1885. évi dec. hó 20-án. **M. kir. jószágigazgatóság.** Utánnomat nem díjaztatik. 2-2

7851. sz.

kig. 1885.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye, zsabylai járás, Csúrogh községében, évi 700 frt fizetés és 150 frt lakbérrel javadalmazott s üresedésben levő község jegyzői állásra pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kérvényeiket a magyar, szerb és német nyelven letett jegyzői szigorlatról szóló képesítési s egyéb okmányokkal felszerelve, bezárólag **1885. évi január hó 25-ig** alulírottához benyujtsák, mert később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Zsablyán, 1885. év dec. hó 12-én.

Raics Milos,

3-3

szolgabíró.

Alkalmazást keres.

Egy a virág-, valamint a gyümölcs-tenyésztésben jártas kertész, nős, 29 éves, alkalmazást keres. Közelebbi értesítést ad **Goesser Vitus** városi kertész Zomborban.

1340. sz.

1885.

Turia község előjáróitól.

Pályázat.

Turia községben üresedésben lévő szülész-női állomásra, a mely évi fizetés készpénzben 150 frt, s mely összeg előleges havi részletekben lesz kifizetendő, azon felül látogatási díj nappal 20 kr, éjjeli 40 és minden szülés után 50 kr.

Folyamodók felhivatnak, miszerint az 1876. évi XIV. t. c. 51. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket jövő **1886. évi január hó 16-ig** ezen község előjáróságánál benyujtsák.

A törvényben előírt minősítvényen kívül, megkívánatik az állam nyelvén kívül a szerb nyelv tudása.

Kelt Turian, 1885. december hó 16-án.

Sztojkovits Vazul,
jegyző.

Maletin Jovan,
biró.

3-3